Ще не знаючи кари, ще не знаючи першого слова, яке буде вироком над усім, дарма що мова зараз цінується менше ніж гріш, — чекаю, коли поїзд метро зупиниться в зігрітому людським диханням підземеллі, котре поволі холоне, і я рушу ескалатором у яскраво освітлену ніч, у самотність. Не таку вже й безпросвітню самотність, яка існувала досі, бо мені віднині належить право час від часу згадувати, повертаючись лицем до сонця. Однак, не знаючи ніякої мови, крім здешевленої на торжищах великого міста, переконана, що між нами ніколи не відбудеться розмови і пам’ять згасне, вмре. А поки що в електричці, мовчки плачучи від безсилля у підземному світі, населеному незрячими, байдужими і втомленими напівлюдьми-напівгвинтиками пекельної машини, дивлюсь на ангела, намагаючись не зустрічатися з ним очима. Світло, яке йде від ангела, падає на кожного, але людей все меншає, бо наближається кінцева зупинка, а я вийду раніше, і тоді він залишиться сам під землею, бо на землі його існування ще нестерпніше за моє — з такою-сякою маскою на обличчі. А в нього лице голе й настільки беззахисне, що якби по ньому пройшов цілий натовп, воно б залишилося незмінним. Якої гіркої години він прийшов до нас, де його вважають за божевільного, а не за спасителя? Стара дешева одежа, відсутність речей і очі — не дитячі, не скляні, а просто чисті та ясні навіть під землею, в тунелі, де стіни обплетені темними дротами; й усмішка теж не дитяча, не самозакохана — боженьку, для кого він, нащо з'явився цій стомленій безликій юрбі? Хто насмілиться заговорити до нього, не маючи золотих слів і золотого серця? Простягни він руку по жебрані мідяки — і всім стане легше. Шкода слів, а мідяків нікому не шкода. Нічого не просить, нічого не каже, готовий допомогти кожному. Як і всі, я вдаю, що дрімаю.

Чи могла я тоді уявити, що з’ява ангела в метро була пересторогою всім нам? Треба мати право на самотність, а якщо ти не досить сильний, то не відвертайся від торжища, де купують тебе і купуєш-продаєш ти. Досить з тебе здатності впізнавати вісників добра і зла, пам'ятати про них.

...Мертвий білий метелик біля води, через яку переходиш, майже не замочивши ніг. На другому березі — ще один. Лука за річкою здалеку біліє квітами. Таке все тихе, смутне під сонячним пекучим промінням. Зауважуєш кожну деталь: мертвих метеликів, свинцево-важкі ноги, котрими ніяк не дійти до луки, щоб упасти в траву. А небо напнуте, як простирадло: так само цупке, непроникне, і за ним щось мусить бути, але навряд чи інше небо. Нам належить хіба одне, що рухається і не рухається над головою, що є водночас мить і вічність, цілість і частка земного володіння.

За моєю спиною спорожніле місто, куди я незабаром повернуся, побувши свідком наближення катастрофи, що загрожує не лише людям. Це ще подив з присмаком естетства. Я не боюся. Я не бажаю вічно кружляти в метро і бачити, як відбивається моє зістарене самотністю і надією лице в чорних дзеркалах, як сидять навпроти бабця з синіми пожмаканими губами, чоловік з дитиною, в якої болить зуб, дві дівчинки, що вертаються з кіно, хлопець з лицем князя Мишкіна...

Пил, який вкриває траву, пожовклу без дощу, лишає сліди на ногах. Більше не зустрічаю мертвих метеликів, а тільки живих, барвистих, навіть синіх, навіть зелених.

...Сюрчали коники, чорна тля обліплювала стебла ромашок, мурашки повзали по моїх руках, павуки будували мости між травинками. Душив запах сіна, призначеного для корів, котрих зарізали на м’ясо.

— Чи добре тобі в підземеллі? — спитав мене чийсь голос. Я нагло розплющила очі і з острахом глянула в небо. Воно було тверде й непроникне, як склепіння, викладене білими кахлями, з мертвим світильником-сонцем. йшов хлопець, схожий на ангела-хранителя. Він спускався з горба, нахиляючись раз у раз за квітами, щоб зірвати їх. Лице його було блаженне, мов у юродивого. Певно, він йшов за мною аж від міста. Я не потребувала ні його самого, ні його милосердя, бо найбільша мужність зараз — це жити в тому зганьбленому світі, єдиному, якого ми варті.

...Дитя самотності й доброти лежало переді мною на широкому листі лопухів і поволі згасало разом з днем. Воно не було потворне, тільки дуже кволе, приречене на загибель. Йому судилося прожити лише кільки хвилин, доки триває червоний захід сонця, нічого не пізнавши, не побачивши, лише відчути здригання світу напередодні прекрасної катастрофи.

Я обструсила з себе мурашок і швидко пішла назад з безлюдного поля до безлюдного дому з наглухо зачиненими вікнами і зів’ялими вазонами у них, де чути лише цокання годинників і тиху мову забутих книг.